

”Han kom til sitt eget, men hans egne tok ikke imot ham”

Johannesevangeliet 1,11

Vi har alle en gang vært barn. Vi kom til verden med et åpent og mottagelig sinn. Her er jeg! Elsk meg, form meg og gi meg de mulighetene jeg har i meg til å bli et helt menneske, roper vi ut til omgivelsene. De første barneårene er svært viktig. Behovet for umettelig kjærlighet og anerkjennelse får imidlertid en bråstopp hos et hvert barnesinn. Ingen av oss er sentrum i universet og vi opplever med jevne mellomrom å bli avvist, oversett eller glemt. Andre må også få plass. For de fleste barn reguleres slike opplevelser ved at det mottar så mye kjærlighet og forståelse av kloke voksne at de lærer seg å leve med det. Det finnes imidlertid mange barn som ikke har tilgang til ressurssterke og gode voksne, og som dermed blir skadet for livet. Avvist kjærlighet har for mange blitt til uopprettelige skader senere i livet.

Den såkalte Johannesprologen i evangeliet etter Johannes første kapittel, som det prekes over på første juledag, er stappfull av teologi og mettet av ord og begreper som kan tolkes. For mange teologer er dagen en kjærkommen anledning til å borre dypt i inkarnasjonens mysterier. Gud ble menneske, og ble som oss! Jeg velger imidlertid gjerne å ha en psykologisk tilnærming til denne teksten. Grunnen er at dette kanskje er den teksten i Det nye testamentet som aller tydeligst tar kontrasten mellom behovet for tilknytning og opplevelsen av avvisning på alvor.

Gud kom til sitt eget, som et lite barn, med barnets lengsel etter å bli elsket, formet og utfordret. Gud søkte positiv tilkobling med menneskeheten, på samme måte som ethvert lite barn roper etter å bli sett av sine. Jeg har mistanke om at den samme Gud også hadde en taktisk motivasjon for å komme til oss på denne måten. Selv den mest kjølige, rasjonelle og avvisende personlighet smelter, eller utfordres, i møte med en liten baby. Er det noe som kan forandre en persons syn på livet så er det at et nyfødt barn legges i våre hender.

Avvisning ble ”Ordets” første erfaring, og dermed ble barnet møtt med den mest sårbare menneskelige erfaring. Og nettopp kampen for de avviste ble ”Ordet`s” store prosjekt som voksen Jesus. Det å gi enkeltmennesker oppreisning, verdighet og rettferdighet er en grunnleggende tematikk i de fleste Jesusfortellingene.

En av de mest gripende fortellingene om avvisning finner vi i evangeliene etter Markus og Matteus, i historien om barna som bæres frem for Jesus. En tilpasset voksenverden, representert med hans nærmeste disipler, har ikke plass for barna, og nok en gang må Jesus ordne opp: «La de små barna komme til meg, og hindre dem ikke! For Guds rike tilhører slike som dem.» (Markus 10,14)

Fortellingens store poeng er den gjensidige avhengigheten mellom barne - og voksenverdenen for å realisere Guds rike. Vårt voksenansvar er å bære barna frem, og gi dem all mulig klapp på skuldra gjennom oppveksten. Enhver kirkelig velsignelse er for meg et klapp på skuldra. Det er en Guds anerkjennelse og en lykke til over

livssituasjonen. Ingen barn kan bli det de er ment til å bli uten de voksnes hjelp. Samtidig må vi bli som dem for å komme inn i Guds rike.

I Dagbladet, i en debattartikkel for noen år siden, reflekterer musiker Kjetil Stokkan over hvilken sterk effekt ordene *"La de små barn komme til meg,..."* har på ham i møte med den økende flyktningkrisen på den tiden (Dagbladet 30.august 2015): *"Ei setning jeg lærte på Søndagsskolen smyger seg ut av arkivet mens fjernsynet viser bilder av ei mor med et nyfødt barn i armene som kryper gjennom et piggjerde, på flukt fra død, sult og elendighet. Det gjør noe med meg, enten jeg velger å slå av fjernsynet eller fortsette å se om det gikk bra med henne og barnet."* Slik jeg tolker Stokkan så plages han av Jesu ord fra barndommens flanelogiverden. Han må ta et oppgjør med seg selv.

For å komme verdens avviste barn i møte, som Gud forventer at vi skal, må vi gjenoppdage det tapte barnets virkelighetsforståelse i oss. De gode argumenter for ansvarsfraskrivelse, som tilhører det behagelige og konforme voksenlivet, der alt ofte henger så forunderlig logisk sammen og skaper en vedvarende situasjon av passivitet, må knuses. Barnets gudgitte rett til kjærlighet og rettferdighet, må være døråpneren for alle voksne i møte med den urettferdighet de utsettes for. De er totalt uskyldige i de problemene vi voksne har skapt for dem. Det er vi som har redskapene, ressursene og kraften som de mangler i sin sårbare livssituasjon. Og vi blir først et helt menneske igjen når vi møter og dekker deres grunnleggende behov. Da blir Guds rike realisert og "hans eget tar endelig imot han på rett måte."

At "Ordet" ble avvist var dramatisk, men ved hjelp av gode foreldre, en rimelig trygg og god oppvekst vil vi tro, og et tydelig oppdrag gitt av en himmelsk far, ble denne såre erfaringen motivasjonen for hans viktigste prosjekt. Ingen barn er skapt av Gud for å gå til grunne, verken i vårt land eller i resten av verden. Det viste han oss. Ansvar er overgitt til oss.

Forfatteren Frode Wigum er sokneprest i Borge menighet i Lofoten . Han er opprinnelig fra Trondheim men har hatt hele sin prestedtjeneste i vår nordligste landsdel.